



ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՐ ԱՅԼՆ

ՔԱՅՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Քայն աղի համար ուր այս րոպեի մուտքն արգիլուած չէ, ամբողջ 21 րոպեի (905 ուրեմ.) բաժնորդագրութիւնն է 20 ֆր. կան...

ԻՍՏԱՐԻ

ԹԻԻ 15

1906 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 7 ԴԷ (Հ. Տ. Յունուար 25)

ՊԱՏՄԱՆՆԵՐ

Վարդապետութիւնը, եթէ հարկ համարի, համարաւորութիւնն է 4. մասնաւոր կը հրատարակէ իրեն զրկուած գրութիւնները: Պար...

ԲՈՒՎԱՆՔԱԿՈՒԹԻՒՆ

Սրբաբանութիւնը միջադէպէն վարժանեցաւ. — Դամակ Ամերիկայի Սրբաբանութիւնը (Աւստրալիայի Սրբաբանութիւնը) — Դամակ Ամերիկայի Սրբաբանութիւնը (Աւստրալիայի Սրբաբանութիւնը)...

ԼՈՐԻՍ ՄԵԼԻՔՈՎ-ՉԵՐՈՋԵԱՆ

ՄԻՋԱԴԵՊԸ

Բ.

(Շարունակութիւն 14րդ քունն է վերջ)

Այս ոճով գրուած քննադատութեան մ'առջեւ, եթէ եկեղեցական պատուիրակները քրիստոնէական ներգաժառակեան ոգիով կամ թէ արհամարհանքով մը անտարբեր մնացած են (զուրկ կարգացած ալ չլինին) L'Arménieի մէջ իրենց նկատմամբ Տ. Մ. Չերազի գրած այլանդակ բաները, զիւրմբանքի է սակայն աշխարհական պատուիրակ Տոքթ. Լորիս Մէլիքովի զիւրազրկութիւնը և մենամարտի հրաւերը, թեւեւ մենք, ինչպէս արդէն գրած ենք, մենամարտի կուսակիցներէն չենք: Աւելի կազմական խառնուածքէ (tempérament) կախում ունեցող խնդիր մ'է այդ և ազոր համեմատ պէտք է գտնուի Տոքթ. Մէլիքովի այդ վարժանքը: Ճշմարտութեան զէմ գիտութեամբ հակառակող մ'առջեւ մարդ երբեք կրնայ կորսնցունել իր պաշարներէն: Կ. Պոլսի Ֆրանսական այժմեան դեսպան Տ. Գոնսզան անգամ երբ Ֆրանսիայի ներքին գործերի նախարար էր և յաջողեցաւ պուլանտէական վրդովիչ շարժումը կասեցունել, Երեսփոխանական ժողովին մէջ այդ առթիւ վիճարանութեան մը միջոցին այն աստիճանի գործառնուած բորբոքուեցաւ որ իր պաշարներէն կորսնցունելով ապտակ մ'իջեցուց իրեն հակառակորդ պուլանտէական երեսփոխանի մը երեսին և ազոր վրայ իր հրաժարական տուաւ ներքին գործերի նախարարութենէն, զգալով իր այդ բարձր ծանրութիւնը: Բայց այդ բան արգելք չեղաւ որ, ժամանակ անցնելէ յետոյ, պաշարներէն թիւն պահանջող գիւտագիտական շատ փափուկ պաշտօն մը յանձնուէր իրեն, այն է Կ. Պոլսի դեսպանութիւնը: Այս բանով չենք արգարացունել զիւրազրկութիւնը, այլ մարդկային հոգեբանական այդպիսի վիճակի մը բողոքովին անսովորական բան մը չը լինելը կը ներկայացունենք: Եթէ Չերազի քաղաքական պէս զիւրաբեկ սիրտ մ'ունի որ Տոքթ. Լորիս Մէլիքով իր վարժանքը վատութիւն անուանելուն վրայ զայրանալով կենէ իր ֆրանսէական թերթի մէջ կը յայտարարէ թէ իր անձնուէր ծառայութիւններին փոխա...

րէն ապերախութիւն տեսած լինելով Հայ ազգէն, նողկանք կը զգայ ալ և կը դադարեցունէ իր ամաթները, որ ըսել է թէ իր բարկութեան մէկ բոլորէն մէջ կը մեղադրէ իր ազգ օտարներին առջեւ և կը զարնէ կրփանքէն իր գրչի ծնունդն եղող 17 տարեկան իր գաւաղը, L'Arménie թերթը, միթէ՞ կը կարծէ որ ուրիշներ քարէ սիրտ կունենան որ անտարբեր մնան երբ իրենց անձնութեամբ կատարած մէկ գործին փոխարէն, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսէն իրենց յանձնարարուած մէկ ձրի պաշտօնի գործադրութեան փոխարէն, որին մասնակցիլ մերժած էր ինք Չերազ երբ իմացեր էր թէ ծայրը ստակ չը կայ (1), ելնէ զանոնք անուանել հօգէնդոգ, զուլու, դասալիք պաշտօնատար (L'Arménie No. 206) ելնէ իմէ չէկարելի գոյիլ Տոքթ. Լորիս Մէլիքովի վարժանքը Չերազը մենամարտի հրաւիրած լինելուն համար (2), անկողմ նակալ մարդ մը կրնայ գոյիլ Չերազի վարժանքը, որ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի կողմէն Եւրոպա զրկուած պատուիրակութիւնը, քննադատութեան իրաւունքի պատրուակին տակ, Հային ստակով Եւրոպայիցիներին հա...

մար հրատարակուող իր ֆրանսէական թերթի մէջ, անվստիք բառերով կը պախարակէ:

Տ. Մ. Չերազ կըսէ թէ ինք կուզէր Հայերէ բողոքացած պատուիրակները մը յանձնել խնդիրը: Լաւ. իր ընտրած երկու վկայներէ մին Հայ էր և Բարիքի Հոգաբարձութեան աշակերտ: Միւսն ալ Ֆրանսացի իր մէկ աշխատակիցն էր: Ինչո՞ւ միւսն ալ Հայ չէր ընտրած եթէ այնպէս կուզէր: Իսկ Տոքթ. Մէլիքովի ընտրած երկու վկայներէն մին Հայ էր և միւսն ալ, եթէ ոչ Հայ, բայց հայութեան շատ մօտիկ մէկը, Կ. Պոլսի Հայերի կեդրոնական վարժարանին մէջ ուսուցչութիւն արած և այժմ ալ Pro Armeniam խմբագիր հանրաժանութեան հայաստ. Տ. Գիւլարնէրդ, երկու կողմէն ընտրուած այս 4 անձեր մէկտեղ գալով խնդիրը քննելու և միաձայնութեամբ որոշելու որ Չերազ պարտաւոր է յետսկոչու ընել իր գործածած բառերի համար, ներդրութիւն խնդրելով: Չերազին ընտրած անձերն, իր բարեկամներ տուել են այդ որոշում երբ խնդրը քննելու մօտէն:

Կը ցաւենք որ Տ. Մ. Չերազ որ իր հմտութեամբ և ազգային կեանքի մէջ ունեցած փորձառութեամբ կըրնար աւելի օգտակար լինել իր L'Arménie-ով և ուրիշ գործերով, իր նախանձու և զիւրազրկութեամբ բնաւորութեան պատճառով, ասոր անոր հետ անձնական վեճեր կը յարուցանէ և հայկական դատին նախընտրելիք իր թերթ գործիք կը դարձունէ իր այդ անձնական վեճերի: Եւ յետոյ ալ կենէ կը վշտանայ և այս ազգէ խախտը բարձր պէս կը քաջուի մէկ կողմ:

Տեղը չէ՞ արդեօք հոս իրեն յիշեցունելու Ֆրանսական առածը թէ Ով որ քամի կը ցանէ, փոթորիկ կը հնձէ (Qui sème le vent, cueille l'ouragan):

Մ. ֆ.

ՎԱՐԺՈՒԹԵԱՆՔ !

The world is convulsed by the agonies of great Nations. Macaulay

Հայաստանի ընդհանուր կոտորածներու տառնամեակը հազիւ լրացած ինքզինքնիս կը գտնենք կովկասի մեր արեւակիցներու հեղեղներուն առջեւ... Հայը կը ջարդուի ու կը ջարդուի. ա...

նոր արիւնը կարծես անյագ պապակ
մը կը գրգռէ երկտանի արիւնախանձ
միտքներու սրտերուն մէջ . չենք
ու գիւղեր կամայանան, քաղաքներու
մէջ բնակավայրեր հրոյ ճարակ կը
դառնան, և այս անգամ Արարատեան
գաւառներէն կը լսուի քստմեծի ցըն
ցող աղերսը, օգնութիւն . . . ու մէն
մի զգայուն հայ սիրտ կաշկոծի այս
վրդովեցուցիչ դիրքին հանդէպ . . .
Տաճկահայաստանի հորիզոնը նոյնպէս
խաւարեցունել կուզեն մոլեգնեալ խու-
ժաններ . սակայն եւրոպական քրիս-
տոնեայ աշխարհը, կղզա՞նք արդեօք,
ի՞նչ աստիճանի անտարբերութեամբ
կը դիտէ մեր վտանգալի կացութիւնը:
95ի կոտորածներու յառաջ բերած
յուզումին և համակրութեան ամենա-
փոքր մէկ նշլոյն անգամ չի տեսնուի
եւրոպական քաղաքակիրթ ու մար-
դասէր գիւնադիտական շրջանակին
մէջ: Այո՛ւ. այն ժամանակ նոր էր ար-
եան լճացումը և հայասէր օտարներ
յանկարծակիի եկածի պէս ցնցուե-
ցան ու անակընկալ դէպքերու առ-
ջեւ բարձրացուցին իրենց բողոքներն
ի լսել համայն հասարակութեան. թէ և
աչքառու արդիւնք մը չունեցաւ, սա-
կայն անուրանալի է վերջապէս որ
այդ բողոքներ ու յուզումնալից ար-
տայայտութիւններ կարողացան նիւ-
թական նպաստներ գոյացունել: Իսկ
այժմ . . . անբացատրելի լուծիւն
մը մինակ կը յաջորդէ սա եղեռնական
ողբերգութեան, որովհետեւ առաջին
անգամ չէ . . . Այն ժամանակ երբ
Հայու կոտորուիլը լսուեցաւ, երբ մեր
ազգի սրբախոգը խոգումը տարածայնուե-
ցաւ աշխարհի մէկ ծայրէն մինչեւ միւ-
սը, երբ պարզուեցաւ վերջապէս նա-
հատակ ժողովրդեան արդար իրա-
ւանց օտնակոխ լինելն ու հոգեւարքի
վայրկեաններու մէջ տապալակիլը, ցըն-
ցունեցաւ Երկրագնդի ժողովուրդը,
ու անոնց ազնիւներուն ազնիւ անձը
նշխարանք իւր ծերունի ձայնը կը
բարձրացունէր զսպիւռ համար մեծ
մարդասպանին ձեռքերը. ու մեզի
հետ էր և ակնաւոր անձանց սէրն
ու համակրանքը:

Մեր ժողովրդեան մէջ ալ չնչմար-
ուիր այն սրտայօժար նուէրներու գո-
յացումը, և գէթ սրտակից արտայայ-
տութիւնները: Սասնոյ վերջին աղէտ-
ները մասամբ ցոյց տուին թէ տակա-
ւին Հայը որքան ալ անկարող ոտքի
քաշելու, ինչչափ ալ ուժասպառ յա-
ռաջանալու, սակայն կրնայ իւր ա-
րեւակիցները փրկել մահուան ան-
գութ ճիւղներէն և լոկ ուտեստի մի-
ջոց հայթայթել: Չենք տարակուսիր
միեւնոյն ժողովրդեան գիւրգզած
քնքոյ սրտին վրայ, այլ կուզենք ցոյց
տալ որ միեւնոյն ճիգը չի տեսնուի օգ-
նութեան ձեռք կարկառելու համար,
ինչ որ եղաւ անցելոյն մէջ: Վարժուե-
ցա՞նք արիւնի բոյրերուն, ու վարժը-
ւեցանք . . . Նարդուելու: — Արիւն ու
աւեր . ահա մեր ճակատագիրը . . .
Սակայն գիտցի՛ր, ո՛վ Հայ. արիւնը չը
պիտի դադրի հոսելէ և աւերներն ա-
մայի մնալէ, եթէ . . . գիտակցութեան
զարթուցիչ միջոցները գործադրել
չըսկսիս . . .

ՏԵՐԻՈՆ ՄԿՈՒՆԴ

Ն Ա Մ Ա Կ

ԱՄԵՐԻԿԱԻ ՄԻԱՅՆԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԷՆ

Ուէսթ-Հոպօքըն, 16 յունուար 06

Մի համակրելի Երկայացում

Մասնաւորապէս Ամերիկայի մէջ
հայ-թատերական ներկայացումներ
կազմակերպելը շատ դժուար է. մա-
նաւանդ շատ քիչ անգամ կարելի է
գրաւել ընել երբ անգին կը տեսնես
Ամերիկեան թատրոններ իրենց ահա-
գին ճոխութեամբ և վերին աստիճանի
ճարպիկ դերասաններով: Բայց երբ
խնդիրն աղբային տեսակետով կը վեր-
ցունես, երբ կը տեսնես ներկայացում
մը որի նիւթը բուն իսկ ազգային
կեանքէն առնուած է, հայ դերասան-
ներն իրենց անշուք բեմով և հայ հան-
դիսականներով որք իրենց ամբողջ
ընտանիքով, մեծով և փոքրով ներ-
կայ կը գտնուին, այն ժամանակ բոլո-
րովին տարբեր զգացում մը կունե-
նան, օտարի ամեն ինչը այլ եւս օտար
կը թուի քեզ, և ինչ որ քո սեփական
նուութիւնն է, իր ամբողջ պակասու-
թեամբ և իր ամբողջ թուլութեամբ
մէկտեղ կը մեծանայ, զքեզ կը գրաւէ
և շատ մեծ գոհացում կը պատճառէ:

Ես եւս ճիշդ մի այդպիսի տպաւո-
րութեան տակ էի երբ առիթ ունե-
ցալ ներկայ գտնուելու յունուար 13ի
չաբաթ երեկոյին Ուէսթ-Հոպօքընի
Հայկական Գրադար. Միութեան և
հայ-մանուկների դպրոցի օգտին տըր-
ւած ներկայացումին:

«Տգիտութիւն և Յառաջդիմու-
թիւն» 5 արարուածէ բաղկացած մի
թատերգութիւն էր զոր գրած էր
Տիար Թ. Չալալաթեան. նիւթը
մեր ազգային ներկայ կեանքէն է, բո-
լորովին օրիմունք և զլասիք հետեւո-
յութեամբ գրուած որի մէջ անձնա-
ւորուած էին Տգիտութիւն, Նախնաձ,
Անմիութիւն, Յառաջդիմութիւն, Մի-
ութիւն, Ազատութիւն և այլն, և այլն.
և այս ամենը ներկայիս մէջ շատ մեծ
առնչութիւն ունին մեր ազգային կեան-
քին հետ: Տ. Չալալաթեան ջանա-
ցած էր ցոյց տալ թէ ինչպէս Ազա-
տութիւն, Միութիւն և Գիտութիւն
մէկ կողմէն, Անմիութիւն, Նախնաձ և
Տգիտութիւն միւս կողմէն, մեր հայ
ցեղը իրենց մէջտեղ առած, վերջին-
ները կը ջանան զայն իջեցունել դէպի
վար, դէպի ոչնչացում, իսկ առաջին-
ները բարձրացունել դէպի վեր, բար-
ձրը, դէպի բարին և դէպի «Ազա-
տ կեանք»:

Տ. Չալալաթեան իր այս թա-
տերգութեան մէջ լաւ յաջողած էր.
չընայած որ ինքը հին ուսուցիչ մը
եղած է, բայց ժամանակին հետ հա-
ւասարապէս քալած է: Իր այս գըր-
ւածքով ցոյց կուտայ որ իր մէջ կայ
թատերագրական կարողութիւն. իր
կարողութիւնները դուրս բերելու հա-
մար, պէտք է Հայ-Գրադարանի Մի-
ութիւնը առիթներ ստեղծէ:

Դերասանները բաւական յաջող
կերպով ներկայացուցին իրենց դե-
րեր, մանաւանդ Շատախի Նախոյ-
եան որի դերը բուն իսկ հեղինակն ըս-
տանձնած էր. իր Շատախի գաւառա-
բարբառով հիանալի կերպով արտա-

յայտեց Շատախի Հայի մտածումնե-
րը մեր ազգային միութեան և ձեռ-
նարկների յաջողութեան համար:
Իւր Շատախի մաքուր և սուրբ հա-
ւատքով նա կը թելադրէր իր ընկեր-
ներին ունենալ «հաւատք», լինել Աստ-
ւածապաշտ և փարիլ խաչին որը պի-
տի տայ միտքի զնն, քաջութիւն և սու-
րի կտրուղութիւն:

Միջնաւորներուն դաշնակի վրայ
կը նուագէր փոքրիկ Օրիորդ Համա-
եանը:

Ներկայացումէն վերջ, Հայկական
Գրադարանի Միութիւնը ի նշան շը-
նորհակալութեան Տ. Չալալաթեան
նի աշխատութենէն, թանաքաման մը
և ոսկեայ գրիչ մը նուիրեց, բայց յար-
գելի թատերագիրը մի քանի խօսքով
իր շնորհակալութիւն յայտնելէն վերջ
համեստութեամբ մը մերժեց իրեն ե-
ղած նուէրը, գրադարանին նուիրե-
լով. սակայն Գրադարանի Միութիւն-
ը ստիպելով պարտաւորեց յարգե-
լի թատերագիրը ընդունել զայն:

Շատ քաղցր տպաւորութեան տակ
ներկայացումը վերջացաւ և այնուհե-
տեւ սկսաւ հանդէսին երկրորդ մասը,
«Լույս», կաղանդի տօնախմբութիւնը:

Բայց ես կը կարծեմ որ այս երկ-
րորդ մասը բոլորովին աւելորդ էր,
որովհետեւ նախ որ ժամանակն ոչ
էր, երկրորդ որ ամբողջ ժամանակն
ուտելով և ոգեկից ըմպելիքներ խմե-
լով անցած է որոնք յօգուտ Միութե-
ան ծախուած են հանդիսականնե-
րուն և խնայեցը տեւած է մինչեւ ա-
ռաւօտուն մօտեր:

Այն ամէն ձեռնարկներ, թէ՛ հան-
դէս լինին, թէ՛ ներկայացում կամ
խնայեց, երբ ի նպատակ հասարակու-
թեան կը տրուին, երբ անոր արդիւն-
քով պիտի օգնեն հասարակութեան
կրթութեան բարձրացումին, զար-
գացումին, պէտք է այնպէս կատար-
ուին որ ժողովրդին վրայ ծանրու-
թիւն չը լինին, այլ աւելի հրապուրիչ
և գրաւիչ դառնան. պէտք է այն-
չափ նայել որ այդ համախմբութեան
ընէ նիւթապէս մեծ նպաստներ
ձեռք բերուին որչափ նայելու է որ
այդ համախմբութեան աւելի կրթիչ
ու շինիչ լինին. պէտք է մոռացունել
տալ այն ամէն արեւելեան սովորու-
թիւններ որք այնչափ համակրելի չեն
և ոչ ալ օգտակար մեր ժողովուրդին,
որը այս աղատ և լուսաւոր երկրին
մէջ կը ջանայ կազմակերպուիլ և զօ-
րանալ թէ՛ նիւթապէս, թէ՛ մտաւո-
րապէս և թէ՛ ֆիզիքապէս:

Հանդէսին մի մասը կը կազմէր և
հայ մանուկներու դպրոցի ուսանողնե-
րուն մրցանակաբաշխութիւնը և միեւ-
նոյն ժամանակ յայտարարուեցաւ որ
առաջին անգամն է որ Ուէսթ-Հոպօ-
քընի մէջ հայ մանուկներուն հայերէն
ուսուցանելու համար ձեռնարկութիւն
եղած է: Բայց ես ինձ մի քիչ տարօ-
րինակ երեւցաւ. որչափ կը յիշեմ, ա-
կէ 5 տարիի չափ առաջ Տ. Պ. Թորոս-
եան հաստատած էր մի այդպիսի դըպ-
րոց ուր մօտաւորապէս 40-50 ուսա-
նողներ կային երկուս և անոնց հայե-
րէն սորվեցունելու համար ծանր աշ-
խատանքներ ստանձնած էր բոլորո-

վին մինակ. բայց կերելի որ Ուէսթ-
Հոպօքընցիները մոռցած են այդ կէ-
տը զի նոյն երեկոյ ոչ ոք ուղեց յիշե-
թէ այս ձեռնարկը նոր չէ:

Ն Ա Մ Ա Կ

ԱՄԵՐԻԿԱԻ ՄԻԱՅՆԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԷՆ

Ուստը, 18 յունուար 1906

Հայկական կաղանդը Ուստըի մէջ

Յունուարի 14ի կիրակին, հայկական
ամառորի այդ օրը, Ուստըի Ս. Փրկիչ
եկեղեցւոյ Պատ. Հոգաբարձութիւնը
կաղանդի առթիւ երեկոյթ մը սար-
քած էր ազգային ժողովասրահին մէջ
իրիկուան ժամը 7ին սրահը լեցուած
էր բազմութեամբ մը, որոնք եկաւ
էին օրուան այդ քանի մը ժամերն ու
րախութեան մէջ անցունելու, հայրե-
նի հին բայց անմոռանալի յիշատակ-
ներն իրենց տարագիր սրտերուն մէջ
վերազարթեցնելու համար: Կաղան-
դի այդ օրը «աբեղաթող» ըլլալով
առանց պաշտօնական նշանակելի կար-
ու սարքի երեկոյթը կը բացուի նը-
ւագածու խմբի մը մէկ նուագովը,
յորմէ յետոյ անիմաստ ու անյարմար
կատակախօսութիւն մը տեղի կունե-
նայ քանի մը անձինքներու կողմէ —
որմէ Հոգաբարձութիւնը լուր չունէր
առանց բարոյական որոշ դաս մը պա-
րունակելու իր մէջ: Նուագածու
խումբն կարգ մը արեւելեան եղա-
նակներ կը նուագէ քանի մը թրքա-
կան եւրիթներու ընդմիջումով, բան
մը որ անտեղի կը նկատեմ հայկական
երեկոյթներու մէջ. որմէ յետոյ նը-
կայներուն որպէս կաղանդի նուէր
մը գեղէն կը բաշխուի:

Գեր. Յովսէփ Արք. Սարաճան
քանի մը խօսքերով կաղանդի նշան-
կութիւնը բացատրեց — որոնք օր-
ւան աղմուկին մէջ հազիւ կը լսուէին
— և ցոյց տուաւ թէ այս կարգի ե-
րեկոյթներ, հայրենի յիշատակներ
յիշեցնող, մեր սրտերը կապուած կը
պահեն Հայաստանի հետ:

Ներկայները կրցին վերջապէս զը-
ւարթ ըլլալ այդ իրիկուն. խնդացին,
ուրախ եղան անոր համար որ ուրիշ
հանդէսներու պէս ատենախօսութիւն,
երգ և այլն տաղտկացուցիչ բաներ մը
չի կային, և եղածներն իրենց քմա-
հաճոյքին համապատասխանող բաներ
էին, բացի քանի մը ներաճաշակ մար-
դերէ ու մէկ-երկու տիկիններէ, ո-
րոնք հանդէսներուն լաւ կամ յոգն
կողմերը զանազանելու կարողութիւն
ունենալով՝ անոնց համար, ինչպէս
նաեւ ինծի, անհանդուրժելի եղաւ
հանդէսը ու քննադատելի: Երեկոյթ
թը փակուեցաւ ժամը 10ին:

Ուրախաւոր թրքեր կան, որոնք
յիշատակութիւնը զգայուն սրտերու
համար տրտմանիւ պարագայ մը կը
դառնայ: Այս տեսակէն եղաւ և կա-
ղանդի այդ իրիկուն ինձ համար: Նը-
ւագածու խումբին արեւելեան եղա-
նակներու տպաւորութեան տակ միտ-
քըս դէպի հեռուն, հայրենիքի վա-
տակ հողին վրայ կը սուրար: Կը մը-
տածէի թէ մինչ անք հոս, ազատու-
թեան այս երկրին մէջ, հոգեղուարթ

ՀԱՅԵՐ Ի ԹԻԻՐԲԻԱ

Երուսաղէմի պատրիարք Տ. Յարութիւն Սրբազան նկատելով որ վանքի լուսարարապետութեան պաշտօնին թափուր մնացած լինելուն հետեւանքով թեկնածունքի թիւը կը բազմապատկուի, գանձարանն աւելնամ կը մնայ, այնպէս որ վերջին տեղատարակներէն բաւական ջուր հոսած է ծանրագին զգեստներին և զարդեղէններին վրայ, հարկ համարեր է լուծել առկախ մնացած այդ խնդիր, ինքնամար ահուանելով լուսարարապետ մը և այդ պաշտօնին յարմար տեսեր է լատրիկէի տեսուչ Տ. Թադէոս վրդ. Եկաւանը :

— Տրագիդոնի առաջնորդական տեղագահ նշանակուեր է Պայագիտի տեղագահ Տ. Լամանուէլ վրդ. Պալեան :

— Շուէտ-Նորվէկիաի Աւետարանական Սիուլթեան նախագահ Տ. Յըրէնցըն Չինաստանէն վան գալով, շարժի մը չափ մնացեր է այնտեղ. հիւրընկալուեր է ամերիկացի և գերմանացի միսիոնարներէն և հոգեշունչ քարոզներ տուեր է բողոքականների ժողովարանին մէջ : Իր քարոզչական համբաւ գովեստով տարածուելով, կը բռնաւ ժողովրդի փափաքին համարուող և Ազգային Առաջնորդարանի թոյլտուութեամբ քարոզներ է նաեւ Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջ, երկուսեւ խուռն բազմութեան մը ներկայութեամբ : Իրեն թարգմանի պաշտօնը վարած է վանի բողոքականներէ քարոզիչ Տիար Դաւիթ Փախչանեան որ լաւ անգլիերէն գիտէ, 16 տարի չափ Ամերիկա մնացած լինելով իբրեւ ուսանող :

— Վանի Ս. Գրիգորեան իգական որբանոցի անձուկ և անկարող վիճակին պատճառով, 16 սանուհիներ ճանաչուեր են որոնք իսկոյն ընդունուեր են Գերմանացիներէ հաստատած որբանոցէն : Մնացած 40ի չափ անոք սանուհիներն անգամ պատապարելու անկարող վիճակի մը մէջ գտնուելով Ս. Գրիգոր վանքի որբանոցը, ժողովրդին մէջ յատկապէս հանգանակութիւն մը բացուեր է օգնելու համար, թեւ ժողովուրդին ինք ալ նրա թական ներ վիճակի մը մէջ կը գտնուի. մանաւանդ այժմ որ սաստիկ ձմեռին պատճառով ուտեստները սուղցած, իսկ ան

որոսագէմի պատրիարք Տ. Յա-
 ին Սրբազան նկատելով որ վան-
 սարաբազետութեան պաշտօնին
 ուր մնացած ինեյուն հետեւան-
 քննածուներ թիւը կը բազմա-
 յուի, գանձարանն աւխնամ կը
 ախպէս որ վերջին տեղատա-
 քերէն բաւական ջուր հոսած է
 ազին զգեստներին եւ զարդեղէն-
 վրայ, հարկ համարեր է լուծել
 ի մնացած այդ խղիւր, ինք
 մը անուանելով լուսարաբազետ
 այդ պաշտօնին յարմար տեսեր
 ողիկէի տեսուչ Տ. Թադէոս վրդ-
 եանք :

Շուէտ-նորգէկիաի Աւետարա-
կան Միութեան նախագահ Տ. Ֆը-
նցըն Ջինսստանէն վա՛ն գալով,
աթի մը չափ մնացեր է այնտեղ
ընկալուեր է ամերիկացի և գեր-
նացի սիսիֆոնարներէն և հոգեշունչ
որդներ տուեր է բողոքականների
ըզարանին մէջ, իր քարոզական
մաս գովեստով տարածուելով, կը
ասէր ժողովրդի փափաքին համ-
ը և Ազգային Առաջնորդարանի
լուսութեամբ քարոզեր է նաեւ
Աստուածածին եկեղեցիին մէջ, եր-
սեռէ խուռն բազմութեան մը ներ-
ութեամբ: Իրեն թարգմանի պաշ-
ը վարած է վանի բողոքականե-
քարոզի չ Տիար Դաւիթ փախչան-
ն որ լաւ անգլիերէն գիտէ, 10
րիի չափ Ամերիկա մնացած լինե-
թրքէ ուսանող:

առատուրները դադարած են ։

— Տ. Միքայէլ Յակոբեան իր կեն-
դանութեան ժամանակ մտադիր էր
նոր նուիրատուութիւն մ'աւ ընել Սա-
մաթիաի եկեղեցիին ի նպաստ . բայց
իր մտադրութիւն չիրագործւած մե-
ռաւ ։ Իր զաւակներ որոշեր են այժմ
գործադրել իրենց հօր բաղձանքը ։
Այս նուիրատուութիւնով պիտի շին-
ուին նորն եկեղեցիին խորհրդարանին
և քահանայներին յատուկ սենեակ
ներ , ընդունելութեան սրահ մը և ե-
կեղեցիի արտաքին դրան երկու կող-
մը խանութներ , եկեղեցիին հասու-
թաբեր կալուածներ լինելու համար ։
Ծիհնութիւնները պիտի սկսուին մէկ
երկու ամսէն , յատակագիծներն ար-
դէն պատրաստուած լինելով ։

— Կ. Պօլսի թիւթեղէն կիմանանք թէ հռովմէական Հայերի կաթողիկոս-պատրիարք Տ. Սապպաղեան Սրբազան յնր. 11ին հռովմ հասեր է ուր կայարանն իրեն գիմաւորեր են օսմանեան դեսպանատան գործակատար Թովհանէս էֆէնտի Գուլումեան, օսմանեան հիւպատոս Կալեան էֆէնտի և հռովմէական եկեղեցիի բարձրաստիճան պաշտօնատարներ որոնք փառաւոր ընդունելութիւնով մը առաջնորդեր են զինք Լեւոնեան վարժարանի ընդարձակ սրահը : Հոն օսմանեան կայարանական քայլերգն ածեր են և Տ. Սապպաղեան Սրբազան ուղերձ մ'արտասաներ է , բարեմաղթութիւններ ընելով Սուլթանի արեւշատութեան համար : Ենր. 12ի գիշերը պատիւ ունեցեր է Ս. Պապին ներկայանալու որ սիրալիր ընդունելութիւն մ'ընելով իրեն , կէս ժամի չափ խօսակցեր և պատուիրեր է մի քանի օրվերջ նորէն ներկայանալ իրեն :

Կովկասի գլխավոր կառավարու-
թիւնը յունուար 9/22ին վերադար-
ձուցած է Թիֆլիսի Ներսիսեան վար-
ժարանի դրամագլուխները . իսկ կալ-
ւածներն արդէն վերադարձուցած էր
մի քանի շաբաթ առաջ :

աարքելով խորամուրթի մօտ, միաժամանակ խուժեց վարազաբոյն (Ռբանգամին), Նախիկեանիկ և ֆիրվամար հայ գիւղերի վրա : Ճակատամարտը տեւեց 6 ժամ : Թուրքերը մօտեցան վարազաբոյնին 200 քալ տարածութեան վրա, բայց Դաշնակցութեան կազմակերպված գիւղացիական պաշտպանները չնորհով՝ աջողկեց յետ մղել յարձակումը—մեծ կորուստ պատճառելով թուրքերին : Թուրքական այն ֆուրգօնները, որ բերել էին հեծելազօրի ետեւից, ինչպէս երեւում է թանաճ իրերը տանելու համար, պէտք եկան թուրքերին տանելու իրանց ըստ պանդածներին ու վիրաւորներին : Հայերից սպանված են 8 տղամարդ, 4 կին և վիրաւորված են 9 հոգի :

Զանգեզուրի գաւառում թուրքե
րը մտադիր են կենտրոնացնել ահա
գին ույծեր: Յատուկ թուրք սուրհան,
գակնիերից խլված նամակների և խա,
զաղ թուրքերի հազորդած տեղեկու
թիւնների համաձայն այդ շարժում,
ների գլխաւորներն են Շուշու գաւա,
ռում—Նախաֆ-Ղուրի աղան, Զանգե
զուրի գաւառում — Իլտիրիմ-բէկը
Ջիբրայիլում—Հիւսէին-բէկը: Դրանք
լարում են բոլոր ջանքերը ոչնչացնե
լու հա, ապագանակութիւն:

մինչեւ անգամ շուշիքէնդցի հայերից
թուրքերի քշած տաւարը, կանգ առաւ
թուրքական մատոււմ և չը նայելով Հայե-
րի հրաւերին՝ շնորհ բերել թեմական առ-
աջնորդի տունը բանակցութիւնների
համար, նա այդ բանը արհամարհանքով
մերժեց և Աղդամ վերադարձաւ թուր-
քական տրանսպորտը նորից բերելու հա-
մար։ Թուրքերը անընդհատ յարձակում
են գործում այն կէտերի վրա, ուր հայ
ազգաբնակութիւնը թոյլ է կամ ոյժ չու-
նի նրանց դիմագրելու, իսկ ատմինստ-
րայիան այդպիսի դէպքերում հայերին
օգնութիւն չէ հասցնում, իսկ եթէ հա-
յերը, դիմադրութիւն ցոյց տալով յար-
ձակում գործող թուրքերին, հալածում
են նրանց, այն ժամանակ վերջինների
գործերը և կաշակներն են օգնում։ Աղդ-
պիսի ակնկեղեմ անարդարութեան դէպ-
քում եւս ատմինստրայիան այնու ամե-
նայեւ հայերին է տեսնում։ Հայերը զը-
րաւած ունեն Ասկարանի դիրքերը մի-
միայն նրա համար, որպէս զի արգիլեն
զինված թուրքերին ներս խուժել քաղա-
քը և աւերել գիւղերը։ Հայերը միայն
գործերի պաշտօնն են կատարում և իը-
պատակ ունեն պաշտպանել քաղաքը
և ամրոյժ գաւառը, իսկ տեղական ատմի-
նստրայիան ամեն կերպ աշխատում է
ցրել ասկարանեան դիրքերից հայերին,
որոնք ամեն տեսակ տառապանքներ են
կրում, մինչդեռ ոչ ոք չէ արդէնում հա-
զարաւոր զինաւորված թուրքերին իրւր-
վել Աղդամում։ Ասկարանով Օզէրօփու
անցնելուց մի քանի թափ յետոյ մի քա-
նի հազար զինաւորված թուրքեր արշա-
ւեցին նոյն տեղով քաղաքը ներս խուժե-
լու համար, սակայն հայերը իրանց չը-
կատեցին շտապով։ Դիրքեր գրաւեցին և
մի քանի ժամ քեռուղ կռիւց յետոյ յետ-
մեցին նրանց։ Մի խօսքով մեզ հայա-
ծում է անարդարութիւնը, Սարսափելի
է քաղաքի և ամրոյժ նահանգի դրու-
թիւնը։ Ամեն օր սպասվում են յարձա-
կումներ։ Սովն սկսվեց։ Ամրոյժ քաղաքը
խաւարի մէջն է ընկնում։ Արօտինը
ծախվում էր ֆուռտը յիսուն կօպէկով,
իսկ այժմ ամենեւին չէ ճախվում, Իրժա-
ւարութեամբ է շաքար ճախվում, ֆուռ-
տը 60 կօպէկով։ Հաց ամենեւին չը կայ
և Գործ է անվում պրօստ։ Թուրքերը առա-
տաթեմամբ մթերքներ ստացան և երե-
ւում է էլի կը ստանան, իսկ հայերը չար-
ժանացան այդ շնորհին։ Սովը սկսվեց, ո՞վ
կր վրկէ քաղաքը։ Ըստ կարելոյն շուտա-
փոյժ օգնութիւն են հայցում։

ՌՈՒՄԱՆԻԱԻ ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՈՎԻԸ

Տ. Գեորգ Սրբազան Երէջեան ի մացուցեր է եղեր Ոգգ. Վարչութեան թէ պատրաստ է Ռումանիա երթալու. բայց կըսպասէ որ Երուսաղէմի վանքին հաշուական խնդիրը վերջանայ և իր գիրքը շտկուի. նաեւ Երուսաղէմի Միաբանութեան հանգէպ իր ու. նենալիք ապագայ յարաբերութիւն. ներին նկատմամբ իրեն ապահովութիւն տրուի: Կըսուի թէ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք հայրը գրեւ է որ Տ. Գեորգ Սրբազան Ռումանիոյ հոգեւոր հովու թիւնն ստանձնելով Միաբանութենէն բաժնուած չպիտի սեպ.

ուի և այս մասին կրնայ վստահ լինել
թէ իր միաբանական գործը չխախ
տիր։ Գալով հաշուական խնդրին, քա
նի որ Ազգային կեդրոնական վարչու
թիւնը զինք Ռուսական կը զրկէ, կը
հետեւի թէ իր անձ ալ խնդրի են.
Թարկուած չէ և անհրաժեշտ պէտք
մը չունենիր կ։ Պոլսի մէջ իր ներկայ
գտնուելուն։ Կը բաւէ միայն որ իր
փոխանորդութեան հաշիւները յանձ
նէ իր յաջորդ Տ. Եղիշ Ծ. Վ. Չիլին.
կիրեանին։

ԹԻԻՐԲԻԱԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հապէշ պատուիրակութեան պետ Զո
րափար Մաշտա, բնակարանութեամբ Աթո
հայիէ Միրիէմ փաշայի և պատուիրակու
թեան ուրիշ անդամներին, յնր. 12/25ին
մեկնեցաւ Կ. Պոլսէն Զմիւռնի ճանքով Ե
րուսաղէմ երթալու համար, ուրիշ պիտի
մեկնի դէպք Ապիսիւիա։ Պատուիրակու
թեան միւս երկու անդամները, Ապու
պէք և Ապիսիւ Գառնի փաշաները, հե
տեւեալ օր մեկնած են Կ. Պոլսէն։

— Թիւրքիայի ասիական կողմէն եկած
լուրերը կը ցուցնեն թէ այս տարի սաս
տիկ ձմեռ քրքր է այն կողմեր։

Մուսուլէն կը գրեն թէ սաստիկ ձիւ
ներ է քաղաքին մէջ և Տիգրիս գետը վը
րայէն քաղելու աստիճան ստեղծ է։

Վանի մէջ գեկո. ամիսը սաստիկ
ցուրտով և բուռն փոթորիկներով սկսեր.
Կէս կանգունէն աւելի ձիւն նստեր է քա
ղաքին մէջ։ Դեկտ. 1/14ին գրիւրը, նաւ
մը որ հագիւ կէս ժամ հեռուն կը գրտ
նուէր նաւահագումէն, փոթորիկն սաստ
կութենէն քրքրելով, ծովէն քարնուեր
և ջարդուիչուր հղեր է, իրեն հետ ծո
վասող ընկելով բնացում փաճառականա
կան բոլոր ապրանքները, որոնց մէջ մասը
հաղիկ կրքեր են, ազատել, ծովէն հանե
լով։ Եղած վնասը 1000 օսմ. ոսկիէն ա
ւելի կը հաշուուի։ Կ. Պոլսի և Երզրումի
փոստը ձմրան սաստկութեան պատճառով
չարախնդրով մնացեր է ճանապարհի վը
րայ և չէ հասեր Վան։

Սերաստիւն կը գրեն թէ ձմեռն ուշ
եկաւ, բայց սաստիկ եկաւ։ Չերմաշափը
մէկ քաւի օր չարունակ գլխէն վար 20
աստիճան ցոյց տուաւ. նոյն իսկ մինչեւ
30 35 աստիճան տեսնուեցաւ։ Քաղաքին
մէջ և շրջակայներն արեւան շատ ձիւն
չեկաւ. բայց դուրսերն աւելի սաստիկ
ձիւնած է։

Կարիւն կը գրեն թէ գերոյն վար
23-24 աստիճան ցուրտ կընէ։ Փողոցները
սառով ծածկուած են։ Մինակ Տրապիզո
նի թղթատարը կանոնադրապէս կերթե
ւեկէ. իսկ Պիլիսի և Վանի թղթատար
ները չեն կրնար ժամանակին հասնիլ։
Կարիւնի մէջ ընկերութիւն մը կազմուելու
վրայ է եղեր, քարվաշարի կառքերով
ճանրորդ և փաճառք փոխադրելու հա
մար Կարիւնի և Տրապիզոնի միջեւ։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ ԵՒ ԹԻՐԲԻԱ

Կ. Պոլսէն կը հեռագրեն յնր. 28ին.
«Պարսկական զենայանի պնդումներին
վրայ, որին ոյժ տուին նաեւ մի քանի
տէրութիւններ, նախարարական խոր
հուրդը մագպաղաւ (տեղեկագիր) մը
ստորագրելով պալատը զրկեց և կայսե
րական իրատէ մը խնդրեց որ թիւրք
զորքերը յետ քաշուին պարսկական
հողերէն։ Չինուորական կուսակցու
թիւնը հակառակ է այդ հողերէ յետ
քաշուելուն։»

ՌՈՒՍԻԱ

Բէգէրսպուրկէն կը հեռագրեն յնր.
29ին. «Հոմէլ քաղաքին մէջ հրդեհ
ներ ծագեցան որոնք կերելի թէ հա
կահրէական անկարգութիւններին հե
տեւանքն են։ Կրակը մարած է այժմ
Եղած կորուստները շատ մեծ են. 17
տուն բոցաճարակ եղան, 161 խա
նութ և բաւական թուով տուներ և
յարկաբաժիններ կողոպտուեցան։
Չօրքերը զէնք պարպեցին ցրուելու
համար բազմութիւնը որ կը հրդեհէր
և կը կողոպտէր. շատեր սպանուե
ցան և շատեր ալ վիրաւորուեցան։
Պահնորդ զօրքեր կը շրջագային օմէն
տեղ կաջուրթիւնը երկրիւղլի է միշտ։»

— Բէգէրսպուրկէն յնր. 30ին.
«Խորին խառնակութիւն մը կը տիրէ
պաղէնան նահանգներին մէջ։ Յեղա
փոխականները զիրենք մատնող ան
հատներ ինչպէս նաեւ կալուածատէրներ
սպաննած են։ Այդպէս սպաննած են
կոմս Լամատորֆ անուն մէկը և վիրա
ւորած են պարոն Բէնը, Այդ նա
հանգները բնակիչները կը շարունա
կեն գաղթել ֆինլանտիա և արտասահ
ման։ Տեղական իշխանութիւններն,
երբ օգնական զօրագունքեր եկան,
ձեռնարկեցին շատ մը տեղեր զենքեր
և պայթուցիկ ռումբեր գրաւելու։»

— Շանկայիէն կը հեռագրեն «Մոր
նիկ Բոստ»ին. «Խռովայողները տի
րեցին վատարկութիւն և կողակները
պարտաւորեցան քաղաքը թողուլ
և հեռանալ։ Կըսուի թէ բերդապահ
զօրքերի հրամատարն սպանուել է։»

— Բարիզի «Ֆիկարո» լրագրին
հեռագրած են Բէգէրսպուրկէն թէ
ցարը քիչ ժամանակէն նոր Յայտա
րարութիւն մը պիտի հրատարակէ ո
րով աւելի պիտի ընդարձակէ հոկտ.
30ի Յայտարարութիւնով տուած ա
զատութիւնները։

— Հոմէլէն եկած վերջին լուրերը
կիմացունեն թէ աստիկանապետի օգ
նական Ալոսովի թաղումէն յետոյ, ու
րը անձնաթէ մէկը սպաննած էր,
խումբ մը թափառականներ կրակի
տուին Հրեայների խանութները։ Կու
ղակները փողոցներին մէջ զէնք պար
պեցին և տուները կողոպտողներին
օգնեցին։ Խռովայողները բնակիչնե
րին կարգիւնէն իրենց ստացուածներ
ազատել։ Եղած կորուստը 3 միլիոն
րուբլին կանցնի։ Մարդ մը սպան
նուած և 10 մարդ ծանրապէս վիրա
ւորուած են։ Ժ. Ղովուրդը սարսափա
հար կը փախչի։ Պատերազմական զը
րութեան հրատարակուելուն կըսպա
սուի։

— Բէգէրսպուրկէն յնր. 31ին.
«Միւսիւմանների համաժողովը որ
պիտի գումարուէր Բէգէրսպուրկի մէջ,
չկրցաւ գումարուիլ. ոստիկանութիւնն
արգելքի տակ առաւ անոնց նիստե
րին յատկացուելիք սրահը։»

— Վարչաւա 1 փետր. «Չինու
րական դատարանի հրամանով 5 իս
րայէլացիներ երէկ հրացանի բռնուե
ցան իրրեւ տէրորիստութեան զըրդ
նիչներ։»

Կ Ո Վ Կ Ա Ս

«Մաղէն»ի թղ լակիցը Բէգէրս
պուրկէն յնր. 30ին հեռագրած է.
«Կովկասէն եկած վերջին հեռագիր
ները կիմացունեն որ զօրքերին և յե
ղափոխականներին միջեւ արեւահեղ
կռիւներ պատահած են Քուզայիսի
նահանգին մէջ։ Քուզայիսի նահան
գապետ զօրավար Ալիխանով զօրքեր
զրկած է Կուկտիքօտի, Օղուրկէտսքի
և Չիառովէյ գաւառները, խռովա
յողները ձերբակալու համար, բայց
չէ յաջողած. նոյն իսկ Թիֆլիսի մէջ ե
րէկ պայթուցիկ ռումբով մը սպաննե
ցին Կովկասի զօրքերի սպայակոյտի
զինաւոր Կրիստիանով զօրավարը։

«Ընդարձակ կայսրութեան ամէն
կողմերէն խռովութեան և սպանու
թեան լուրեր կու գան յաճախ։ Երէկ
Սիմֆէրէպոլի մէջ յեղափոխականները
փորձեցին յարձակումով առնել Հայ
միլիոնատէր Չիրաքովի տունը, բայց
չեն յաջողեր. մինչդեռ ուրիշ խումբ
մ'ալ վիլնիսի մէջ օդի միջերանցե
րին վրայ կը յարձակէր։ Կովկասի
վիճակը միշտ տագնապալի է։ Չօր
քերը դեռ յեղափոխական շարժու
մին յաղթած չեն. ամէն օր լուրեր
կու գան շատ մը ընդհարումների, ու
րոնց մէջ բազմաթիւ սպայներ ու զօր
քեր վիրաւորուած են։»

ԱՐՏԱՍՏԱՀՄԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Պիլիգի մայրաքաղաք Պուլսէի մէջ
Սիւնականների համաժողով մը գումար
ուած է այժմ որ աշխարհի ասէն կողմ
գտնուած Հրեայներէն պատուիրակներ
եկած հաւաքուած են։

— Գուպի Մերսիոյտը 125,000 Փր.
քուէարկեր է Ամերիկայի Միացեալ Նա
շանգներին Նախագահի աղջկան Օրիոդ
Ալիս Բուզկլիքի ամուսնութեան առթիւ
իրեն ընծայ մը զրկելու համար։

— Թէ հրանէն կը հեռագրեն թէ Պարս
կաստանի Շահը բազմաթիւ անձերէ շրո
ջապատուած ժողովի մը մէջ ուր խօսք կը
լինէր մամուլի ազատութիւնը սահմանա
փակելու համար պալատի յետադիմական
կուսակցութեան վանքերին վրայ, յայտա
րարեց թէ երկրին զարգացման յառաջի
մութիւնը կախում ունի բացարձակապէս
ժողովրդի կրթութեան աստիճանէն. թէ
մամուլը կրթութիւն տարածելու գերա
զանց գործիք մ'է և թէ երկրակա պիտի
համարի զինք եթէ ժողովուրդը զինք յի
շէ իրրեւ վեհապետ մը որ ոչ մի արգելք
չէ յարուցած ազգին զարգացմանը դէմ։

— Տանիմարքի հանգուցեալ Քրիս
տիան Թ. թաղաւորին յաջորդեց իր որդին
Ֆրէտէրիկ Ը։

ՆՈՐ

ԳԵՂՈՒՆԻՆ

Լ 180 ՏԵՍԱԻ

Նախորդներէն աւելի ճոխ պարունա
կութեամբ լոյս տեսած է Նոր «Գեղու
նին» կը պարունակէ 100էն աւելի գեղա
տիպ դասական պատկերներ, գերազան
ցորէն յաջող է տպագրութիւնը, հիմնա
ւի են բազմագունի պատկերները։ Պատ
կերազարդ թերթէ մը թէւեւ չի պահան
ջուի գրական գնահատելի պարունակու
թիւն մը, սակայն խմբագրութիւնը «Գե
ղունի» այս բաժնին հարկ եղած ջանքը
խնայած չէ. ներքին և արտաքին յոգ

ւածագիրներ ունին հետաքրքրական գըր
ւածներ։

Գրեն է 10 Փր., 4 րուբլի, 2 տոլար.
Դիմել Imprimerie Arménienne
St. Lazare Venise (Italie)

1887

Ի. ՏԱՐԻ

1906

«ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅ»

ՈՒՍՈՒՄՆԱԹԵՐԹԸ

Կը մտնէ իւր գոյութեան քսաներորդ
տարեշրջանը, և կը շարունակուի իւր ծա
նօթ ուղղութեամբ և ծրագրով. «Հան
դէս Ամսորեայ» իբրեւ Հայագիտութեան
հանդէս՝ պիտի բովանդակէ Հայ գրակա
նութեան, մատենագրութեան, բանասի
րութեան, լեզուաբանութեան, հնախո
սութեան, աշխարհագրութեան, պատ
մութեան վերաբերեալ քննադատական
ուսումնասիրութիւններ — ինքնագիր և
թարգմանածոյ։ Չանց պիտի չառնուին
Հայ աղանաւոր ու գրագէտ անձնաւորու
թեանց կենսագրութիւնները։ Դոյնպէս
քննադատական տեղեկութիւն պիտի տըր
ուի ազգային կարեւոր լուրերու, նոր
հրատարակութեանց և այլն։ — Տարեկան
բաժնեգրին է 10 Փր. կամ 4 րուբլ —
կանխիկ։

Խմբագրութեան հասցէն՝

A la Rédaction de la Revue «HAN
DESS», Mechitharistengasse 4.
Vienne (Autriche) VII/2

Պրոսուր Հայաստանի կամ Տե
ղեկագիր Բաշուայ, Քարբերդու
Չարսանճագի, Ճապաղուրի և եր
դնկայու։ Թաւելուած ըստ խնդրա
նաց ազգասիրաց «Խիզան գաւառ»
Աշխատասիրեաց Պողոս Ծ. Վ. Նա
տանեան. 2,25 Փրանգ

ՄԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ՄԻՋՔԱՆ Ս. ՓՈՓՐԱԶԱՆԵԱՆ

Գործարանատեր եգիպտական եւ քիւր
քական վերցնողի սիկաւիդներէ եւ կըս
րուած ծխախոտի

ՆԱԵՒ ՆԵՐԱՄՈՒՂ

Թիւրքական ընտիր ծխախոտի
տեղեկներին.

Téléphon 5116 Madison Sq.
Հասցէ՝ M. G. Toprahanian

334 Fourth Ave.
(E.U. d'Amérique) New York

Ինչպէս ամեն լրագրիւնը, Արմէնիան
ալ կընդունի ծանուցումներ հրատարա
կելու համար. անոնք որ պէտք կունե
նան Արմէնիայի միջոցով մէկի դիմում ա
նել կամ մի բան յայտարարել, պատրաս
ենք ընդունել իրենց ծանուցումներ, ըստ
բազրական սովորութեան։ Ծանուցում
ներէ գիները նշանակուած են Արմէնիայի
հակառակ, տաւիւն լրայ հաշուելով. 1 եր
կաթագրի (գլխագիր) համար 2 սանդիւ
և 1 բոլորգրի համար 1 սանդիւ. 3 ան
գամ դրուելիք ծանուցումի գնին վրա
օրին 10 զեղչ կը լինի. 10 և աւելի ան
գամներ դրուելիք ծանուցումի գնին վը
րայ 0/0ին 30 զեղչ։ Սակարկութիւն չը
բուռնուիր։

ՏՆՈՐԷՆ—ԻՄԱԳԻՐ

Մ. ԳԱՐՁԱՆԻՍԻԱՆ

ՄԱՐՏԵՐԻ

Հայերէն տպարան Մ. Փոքրագիւտ
Le Gérant: François CARRIERE
Marseille. — Imprimerie du Midi